

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. VI. An Deus ut est in se videri possit, nullâ visâ creaturâ possibili in
particulari?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

transfundetur ad speciem, ut supra dicebamus loquentes de cognitione.

78. Dices: Non stat Deum quidditative contineri in specie finito modo ipsum representante, quia Deus infinitus est: Sed collectio possibilium etiam est infinita: Ergo nequit quidditative contineri in specie illam representante modo finito.

Respondeo distinguendo causalem Majoris: Quia infinitus est, utcumque, nego Majorem. Quia infinitus est in ratione quidditatis, concedo Majorem. Similiter distinguo Minorem: Collectio possibilium est infinita in multitudine, concedo Minorem. In ratione quidditatis, nego Minorem, & Consequentiam.

Ratio autem discriminis inter utrumque genus infiniti est duplex. Prima, quia species quidditative representans objectum, debet esse ejusdem immaterialitatis cum illo, saltem quoad gradum, ut disp. 2. art. 1. ostensum est: implicat autem speciem finitam convenire cum Deo in gradu immaterialitatis; quia, ut ibidem dicebamus, gradus immaterialitatis divina, nedum materiam physicam, verum etiam metaphysicam, id est potentialitatem omnem, excludit; quæ exclusio nulli entitati create & finitæ potest competere: non autem repugnat entitati finitæ, cum tota collectione possibilium, quantumvis sit infinita, in gradu immaterialitatis convenire; & ideo non repugnat entitati finitæ, totam collectionem possibilium representare quidditative.

Secunda ratio discriminis est, quia species quidditativa petit univocam convenientiam cum objecto representato, ut loco citato cum D. Thoma demonstravimus: repugnat autem convenientia univoca entitatis finitæ cum Deo, non autem cum tota collectione possibilium; & ideo implicat quod species entitativæ finitæ, representet Deum quidditative; non autem quod species finitæ entitativæ, totam collectionem possibilium quidditative representet.

79. Objicies tertio: Si cognitio omnium possibilium extra verbum, esset possibilis, deberet attribui animæ Christi, cum ipsi tribuenda sit omnis perfectio possibilis, cum majori perfectione non incompossibilis, ut docent Theologi in Tractatu de Incarnatione: Sed cognitio omnium possibilium extra verbum, animæ Christi non conceditur à Theologis; imò ipsi expressè denegatur à D. Thoma, quæst. 20. de verit. art. 5. ad 1. verbis supra in prima probatione conclusionis relatis: Ergo talis cognitio possibilis non est.

80. Respondeo negando sequelam Majoris, est enim inconveniens quod plura cognoscantur ab anima Christi Domini, per scientiam rerum extra verbum, quam per cognitionem rerum in verbo; unde cum anima Christi non cognoverit in verbo, per scientiam beatam, totam possibilium collectionem, ut §. 1. ostendimus; dicendum est quod pariter illam non cognovit extra verbum, per scientiam infusam. Ad probationem in contrarium dico, quod licet animæ Christi attribuienda sit omnis perfectio possibilis, quæ illius modo connaturali operandi non opponitur, illa tamen quæ modum connaturalem operandi ipsius non servat, ei concedenda non est: talis autem est omnium possibilium cognitio extra verbum, quia ut docet D. Thomas 3. p. quæst. 11. art. 4. connaturale est animæ Christi, ut recipiat species minùs universales, quam illæ quæ fuerunt inditæ mentibus Angelorum; unde cum omnium possibilium cognitio haberi nequeat ab ani-

Tom. I.

ma Christi, absque specie in illa recepta, quæ universalior sit speciebus mentibus Angelorum infusis, cognitio totius collectionis possibilium extra verbum, non est consentanea connaturali modo operandi animæ Christi.

ARTICVLVS VI.

An Deus ut est in se videri possit, nullà visà creaturâ possibili in particulari?

Vazquez hic disp. 50. cap. 4. in eo dicit esse repugnantiam, quod ex una parte Thomistæ asserunt videri creaturas in Deo, ex vi visionis divinæ essentia, & ex altera dicunt visò Deò posse nullam creaturam possibilem in particulari videri. Nihilominus

Dico breviter, non implicare quod Deus ut in se est videatur, nullà visà creaturâ possibili in particulari.

Probat: Omnipotentia divina multò magis est absoluta & independens à qualibet creatura in particulari, quam virtus vel potentia creata, à suis effectibus, vel objectis materialibus: Sed causæ & virtutes create, possunt in se videri, & quidditative cognosci, non visis in particulari illarum effectibus, aut objectis materialibus; ut constat in potentia visiva, quam possumus quidditative cognoscere, tametsi nullum colorem in particulari ab ea visum percipiamus: Ergo à fortiori potest Deus quidditative cognosci & videri ut in se est, nullà visà creaturâ possibili in particulari.

Confirmatur primò: Ad cognoscendam quidditative omnipotentiam divinam, non debent omnes creaturæ possibiles in particulari in ea cognosci; alioquin illa non posset videri & quidditative cognosci, nisi comprehenderetur: Ergo neque aliqua determinatè debet videri. Consequentia patet, non est enim major ratio, cur una potius debeat videri, quam altera.

Confirmatur secundò: Divina essentia est ratio cognoscendi creaturas possibiles, ad eum modum quò principium demonstrationis est ratio cognoscendi conclusiones, ut docet D. Thomas hic art. 8. nam creaturæ possibiles sunt tantum virtualiter aut eminenter in Deo, sicut conclusiones in principio: Ergo sicut principium alicujus demonstrationis clarè in se videri potest, nullà visà conclusione in particulari & determinatè; ita & divina essentia, nullà visà creaturâ possibili. Quare idem S. Doctor ibidem in resp. ad 4. *Si solus Deus videretur qui est fons totius esse & veritatis, ita repletur naturale desiderium sciendi, quòd nihil aliud quæretur, & videns Deum, esset beatus: Unde dicit Augustinus 5. Confess. Infelix homo qui scit omnia illa, scilicet creaturas, te autem nescit. Beatus autem qui te scit, etiam si illa nesciat. Qui verò te & illa novit, non propter illa beator est, sed propter te solum beatus.*

Objicies primò: Si aliqua ex creaturis in particulari redderetur impossibilis, omnipotentia Dei deficeret: Ergo illa est connexa cum possibilitate cujuslibet creaturæ in particulari, & consequenter non potest in se videri, & quidditative cognosci, nisi creaturæ possibiles in particulari videantur.

Respondeo, quòd licet deficeret omnipotentia Dei ex defectu alicujus creaturæ possibilis (non quidem per locum intrinsecum, sed extrinsecum;

81.

82.

83.

Z

id est ab extrinseco & à posteriori colligeretur destructa) tamen ad illam quidditative cognoscendam, non requiritur quòd in particulari constet, hanc vel illam creaturam esse possibilem (alioquin, ut supra dicebamus, deberent cognosci omnes creaturæ possibilem in particulari; cum non sit major ratio cur una potius debeat cognosci ut possibilis, quàm altera) sed sufficit quòd constet totam collectionem creaturarum in communi esse possibilem, & nullam ex illis reddi posse impossibilem.

84. Objicies secundo: Si daretur aliqua visio beata, quæ nullam creaturam in particulari videret, talis visio esset omnium possibilem minima, nullumque haberet gradum intensioem: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris probatur: Visio beata dicitur, major vel minor, intensior aut remissior, ex hoc quòd plures vel pauciores creaturæ possibilem in essentia divina clarè visà cognoscat: Ergo si sit possibilis aliqua, quæ nullam omnino in particulari attingat, erit omnium minima, & absque ullo gradu intensioem.

Respondeo negando sequelam Majoris, intenditur solum penes hoc quòd plures vel pauciores creaturæ possibilem in essentia divina cognoscat, sed etiam penes hoc quòd magis vel minus clarè essentiam divinam, ejusque attributa videat: unde si daretur aliqua visio, quæ nullam creaturam possibilem in particulari cognosceret, non esset tamen omnium minima, quia possent dari alie, quæ minus clarè & perfectè divinam essentiam, ejusque attributa cognoscerent.

85. Ad perfectam tamen nostræ assertioem intelligentiam, & plurium argumentorum solutioem, observandum est, quòd licet Deus ut in se est videri possit, nullà visà creaturà possibili in particulari; non potest tamen quidditative cognosci, nisi videatur ratio entis possibilem & creabilis in communi: necessariò enim videri debet ejus omnipotentia, scientia simplicis intelligentiæ, & eminentialis continentia creaturarum, quæ sine ratione entis creabilis & possibilem in communi cognosci nequeunt. Item non potest videri in Deo ratio ideæ & exemplaris, nisi videatur ideatum in communi, & ipsa divina essentia, ut imitabilis & participabilis à creaturis.

ARTICULVS VII.

Quas creaturas de facto beati videant in verbo, & unde diversitas eas videndi proveniat?

§. I.

Prima pars quæsitæ resolvitur.

Dico primo: Beati vident in verbo omnia mysteria nostra fidei.

86. Probatur conclusio primò quia visio beatifica est dos animæ, succedens fidei; sicut comprehensio spei, & fructio charitati; unde ea omnia quæ nobis hic obscurè revelantur per fidem, beatis in patria manifestantur in verbo, juxta illud Prophetæ Psal. 47. *Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini virtutum.* Cui etiam consonat illud Augustini 20. de civitat. cap. 21. *Quid videmus nisi Deum, & omnia illa quæ nunc non videmus credentes?*

87. Secundo, Propositis rebus fidei, juxta & ratio-

nabiliter quilibet fidelis desiderat illas videri: unde cum beatitudo sit perfecta quies, & integra satietas omnium justorum desideriorum, beati in essentia divina clarè visà, vident omnia mysteria quæ hic in via per fidem crediderunt.

88. Tertio, Cum Theologia nostra sit subalternata scientiæ Dei & beatorum, & scientia subalternata appetat ad sui perfectionem conjungi subalternanti, & in tali conjunctione habere evidentiam suorum principiorum, ut exposuimus art. 2. disputationis præmialis: oportet quòd Theologia nostra habeat in patria evidentiam mysteriorum fidei, quæ sunt principia ex quibus (ut est in nobis viatoribus) suas conclusiones deducit.

89. Advertendum tamen est primò, quòd licet beati videant in verbo omnia mysteria fidei, quantum ad substantiam, non tamen est necesse, quòd illa videant, quantum ad omnes circumstantias temporis & loci, ut constat de resurrectione, & ultimo iudicio, de quo dicitur Marci 13. *De die autem illa nemo scit, neque Angeli Dei in cælo.* Item licet Angeli à principio suæ beatitudinis cognoverint in verbo mysterium Incarnationis, quantum ad substantiam, ut docet S. Thomas 1. p. quæst. 57. art. 5. ad 1. & 2. 2. quæst. 2. art. 7. ad 1. non tamen secundum omnes rationes, aut circumstantias illius, sed processu temporis de illo fuerunt edocti, non quidem intra verbum

(cum visio intra verbum invariabilis sit, & non crescat successu temporis, ut infra dicemus) sed extra verbum, per speciales revelationes & illustrationes. Unde S. Dionysius 7. cap. cælestis Hierarchiæ inducit cælestes mentes, quæstionem facientes animæ Christi, de suscepto pro nobis opere, & ipsum Jesum eas docentem ac illuminantem.

90. Advertendum est etiam, illa mysteria quæ in unico tantum individuo complentur, ut mysterium Incarnationis, maternitas Beatæ Virginis, & similia, visio illo individuo in essentia divina videri; illa verò quæ complentur in pluribus individuis, licet videantur omnia, non tamen videbuntur in vnoquoque individuo. Et sic licet omnes beati videant sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, non tamen vident omnes hostias quas quotidie consecrant sacerdotem. Et quamvis omnes videant mysterium Resurrectionis, non tamen videbunt omnes resurrecturos, saltem omnes damnatos: nam quantum ad beatos, rationale est ut se omnes videant, & diligant, utpote socios, & consortes ejusdem beatitudinis.

91. Dico secundo, Quilibet beatus videt in essentia divina totum universum, prout includit suas partes principales, ut cælum, & elementa, ac omnia genera, omnesque species rerum creaturarum, tam spiritualium, quam corporalium, cum ipsarum proprietatibus; & tandem omnia singularia, quæ per se pertinent ad ornatum & perfectionem universi, & sunt partes principales illius. Ita docet D. Thomas hic art. 8. ad 4. his verbis: *Naturale desiderium rationalis creature est ad sciendum omnia illa quæ pertinent ad perfectionem intellectus. Et hæc sunt species & genera rerum, & rationes earum, quæ in Deo quilibet videbit videns essentiam divinam.*

Luculentius eandem veritatem declarat, contra Gentes cap. 59. ratione 1. his verbis. *Quia visio divinæ substantiæ est ultimus finis cuiuslibet intellectualis substantiæ; omnis autem res cum pervenerit ad ultimum finem, quiescit appetitus eius naturalis, oportet quòd appetitus naturalis*